

Concluziile general avocatului în cauzele conexe C-597/18 P Consiliul/K. Chrysostomides & Co. și alții, C-598/18 P Consiliul/Bourdouvali și alții, C-603/18 P K. Chrysostomides & Co. și alții/Consiliul, și C-604/18 P Bourdouvali și alții/Consiliul

Presă și informare

Potrivit avocatului general Pitruzzella, instanțele Uniunii nu sunt competente să judece acțiuni în despăgubire formulate împotriva Eurogrupului

Eurogrupul este un organism informal care reflectează o formă particulară a interguvernamentalismului prezent în arhitectura constituțională a uniunii economice și monetare și care funcționează ca o „punte” între organismele naționale, ale Uniunii și interguvernamentale

În cursul primelor luni ale anului 2012, mai multe bănci cu sediul în Cipru, printre care Cyprus Popular Bank (Laïki) și Trapeza Kyprou Dimosia Etaireia (Bank of Cyprus sau BoC), s-au confruntat cu dificultăți financiare. În aceste condiții, guvernul cipriot a adresat președintelui Eurogrupului¹ o cerere de asistență financiară, care a indicat că asistența financiară solicitată urma să fie furnizată de Mecanismul European de Stabilitate (MES) în cadrul unui program de ajustare macroeconomică care trebuia să se concretizeze într-un protocol de acord. Negocierea acestui protocol a fost realizată, pe de o parte, de Comisie, în colaborare cu Banca Centrală Europeană (BCE) și cu Fondul Monetar Internațional (FMI), și, pe de altă parte, de Cipru. Într-o declarație din luna martie 2013, Eurogrupul a indicat că negocierile au condus la un proiect de protocol de acord privind restructurarea BoC și a Laïki. Comisia, în numele MES, și Cipru au semnat ulterior protocolul, iar MES a acordat o asistență financiară acestui stat membru. La 25 aprilie 2013, Consiliul a adoptat Decizia 2013/236 cu privire la anumite măsuri specifice de reinstaurare a stabilității financiare și a creșterii sustenabile².

Mai mulți particulari și mai multe societăți erau, în acea perioadă, titulari de depozite la Laïki și la BoC sau acționari ori creditori obligatari ai acestora. Particularii și societățile în cauză apreciază că punerea în aplicare a măsurilor convenite cu autoritățile cipriote a provocat o reducere substanțială a valorii depozitelor lor, a acțiunilor sau a creanțelor lor obligatate. Aceștia au introdus astfel acțiuni în răspundere extracontractuală în fața Tribunalului Uniunii Europene împotriva, între altele, a Eurogrupului, pentru a fi despăgubiți pentru pierderile pe care pretind că le-au suferit ca urmare a acestor măsuri.

Prin hotărârile din 13 iulie 2018, Tribunalul a respins aceste cereri de despăgubire pentru motivul că nu era îndeplinită condiția de nelegalitate a comportamentului reproșat Uniunii Europene³. Tribunalul a respins de asemenea excepțiile de inadmisibilitate invocate de Consiliu cu privire la acțiunile în despăgubire formulate, între altele, împotriva Eurogrupului, apreciind că acesta este o entitate a Uniunii instituită formal de tratate și destinată să contribuie la realizarea obiectivelor Uniunii.

Recursurile formulate de Consiliu în fața Curții de Justiție ridică problema posibilității de a califica Eurogrupul drept „instituție” în sensul dreptului Uniunii⁴ și, prin urmare, a competenței instanțelor Uniunii în materia acțiunilor în despăgubire formulate împotriva acestui organism, în legătură cu daunele eventuale cauzate de acte pretins prejudiciabile săvârșite de acesta.

¹ Reuniunea informală a miniștrilor statelor membre a căror monedă este euro.

² Decizia 2013/236 a Consiliului adresată Ciprului cu privire la anumite măsuri specifice de reinstaurare a stabilității financiare și a creșterii sustenabile (JO 2013, L 141, p. 32)

³ Hotărârile din 13 iulie 2018, [T-680/13](#) K. Chrysostomides & Co. și alții/Consiliul și alții și [T-786/14](#) Bourdouvali și alții/Consiliul și alții, a se vedea CP nr. [108/18](#).

⁴ Articolul 340 al doilea paragraf TFUE.

În concluziile sale de astăzi, **avocatul general Giovanni Pitruzzella propune Curții să anuleze hotărârile Tribunalului în măsura în care prin acestea se resping excepțiile de inadmisibilitate invocate de Consiliu în ceea ce privește Eurogrupul.**

Potrivit avocatului general, pentru a verifica dacă Eurogrupul poate sau nu să fie calificat drept „instituție a Uniunii”, trebuie înțeleasă natura juridică a acestui organism și poziția sa în cadrul instituțional al uniunii economice și monetare (UEM)⁵.

În acest scop, **procedând la o analiză a arhitecturii constituționale a UEM în lumina jurisprudenței Curții**, avocatul general amintește mai întâi că **Eurogrupul nu poate fi calificat drept organ al Uniunii în vederea formulării unei acțiuni în anulare**⁶.

Analizând, în continuare, crearea acestui organ, funcțiile sale și funcționarea sa concretă, avocatul general subliniază că **influența sa rămâne pur politică**. Astfel, **ca organism cu caracter informal**, Eurogrupul nu numai că nu dispune de competențe proprii, ci nici nu are puterea de a sancționa nerespectarea, de către participanții săi, a punerii în aplicare a obiectivelor politice convenite.

În ceea ce privește **natura juridică și calificarea constituțională a Eurogrupului, acest organ funcționează ca o „punte” între nivelul național, nivelul Uniunii și nivelul interguvernamental exterior dreptului Uniunii**. Astfel, el trebuie considerat ca un organism care reflectă o formă particulară de interguvernamentalism prezent în arhitectura constituțională a UEM. **Conceput drept un organ pur interguvernamental, în cadrul complex al coordonării politicilor economice ale statelor membre care fac parte din UEM, acesta asigură o funcție de legătură între sfera statală și cea a Uniunii**. Tratatul de la Lisabona a recunoscut existența acestui organism exterior cadrului juridic al Uniunii și a formalizat participarea Comisiei și a BCE la lucrările sale, dar nu a intenționat să modifice natura sa juridică legată de rolul de „punte” între statele membre și Uniune.

În această privință, instanțele Uniunii nu sunt competente să judece acțiuni în despăgubire formulate împotriva acestui organism, în ceea ce privește eventualele daune cauzate de acte pretins prejudiciabile săvârșite de Eurogrup. În consecință, **acțiunile formulate în primă instanță de K. Chrysostomides & Co. și alții și de Bourdouvali și alții sunt inadmisibile în măsura în care sunt îndreptate împotriva Eurogrupului**.

Cu toate acestea, în ceea ce privește **cerințele legate de respectarea principiului protecției jurisdicționale efective, faptul că Eurogrupul nu este calificat drept instituție în sensul dreptului Uniunii nu exclude răspunderea Uniunii, pentru măsurile prin care Consiliul și Comisia pun în aplicare deciziile acestui organ**. Particularii și societățile în cauză pot acționa în repararea prejudiciilor împotriva organismelor Uniunii, în general Consiliul, care pun în aplicare acordurile încheiate în cadrul Eurogrupului. În cazul de față, o acțiune putea fi intentată împotriva Consiliului, pentru a solicita o despăgubire legată de adoptarea Deciziei 2013/236, precum și împotriva Comisiei și a BCE pentru examinarea punerii în aplicare a programului de ajustare macroeconomică pentru Cipru. În plus, nu este exclus ca, în circumstanțe excepționale, să poată fi considerate ca imputabile Comisiei consecințele prejudiciabile ale eventualei sale inacțiuni în controlul conformității deciziilor Eurogrupului cu dreptul Uniunii.

⁵ UEM este caracterizată printr-o arhitectură constituțională „asimetrică” în raport cu cele două elemente din care este constituită, și anume politica monetară și politica economică. Dacă, pe de o parte, Uniunii i s-a conferit competența exclusivă în domeniul politicii monetare pentru statele membre a căror monedă este euro, pe de altă parte, controlul politicilor economice rămâne în competența statelor membre. Coordonarea politicilor economice ale statelor membre are loc într-un cadru care implică în mod necesar trei niveluri operaționale distincte: cel național, cel al Uniunii și cel interguvernamental. Poate deveni, așadar, destul de dificil să se traseze o graniță clară între acțiuni întreprinse la nivel interguvernamental și la nivelul Uniunii și, prin urmare, și între organisme cu caracter interguvernamental și organe ale Uniunii. În jurisprudența sa, Curtea a încercat în permanență să mențină delicatul echilibru constituțional și instituțional.

⁶ Punctul 61 din Hotărârea din 20 septembrie 2016 a Curții în cauzele conexe [C-105/15 P-C-109/15 P](#) Mallis și alții/Comisia și BCE, a se vedea CP nr. [102/16](#).

MENȚIUNE: Concluziile avocatului general nu sunt obligatorii pentru Curtea de Justiție. Misiunea avocaților generali este de a propune Curții, în deplină independență, o soluție juridică în cauza care le este atribuită. Judecătorii Curții urmează să delibereze în această cauză. Hotărârea va fi pronunțată la o dată ulterioară.

MENȚIUNE: Curtea de Justiție poate fi sesizată cu un recurs, limitat la chestiuni de drept, împotriva unei hotărâri sau ordonanțe a Tribunalului. În principiu, recursul nu are efect suspensiv. Dacă este admisibil și întemeiat, Curtea anulează decizia Tribunalului. Atunci când cauza se află în stare de judecată, Curtea poate să soluționeze ea însăși în mod definitiv litigiul. În caz contrar, ea trimite cauza spre rejudecare Tribunalului, care este legat de decizia pe care Curtea a pronunțat-o în recurs.

Document neoficial, destinat presei, care nu angajează răspunderea Curții de Justiție.

[Textul integral](#) al concluziilor se publică pe site-ul CURIA în ziua lecturii.

Persoana de contact pentru presă: Corina-Gabriela Socoliuc ☎ (+352) 4303 4293